



Ansiotuloveron kevennykset kasvattaneet tuloeroja

1990-luvun puolivälin jälkeen Suomessa toteutetut ansiotuloveron kevennykset kasvattivat osaltaan tuloeroja samalla kun ne lisäsivät jonkin verran tuotantoa ja työllisyyttä. Tulos on peräisin Palkansaajien tutkimuslaitoksen vanhemman tutkijan Markku Lehmuksen väitöskirjasta, joka tarkastetaan Turun yliopistossa keskiviikkona 5.12.2012. Väitöstutkimuksessa käytetyn taloudellisen mallin mukaan ansiotuloveron yhden prosenttiyksikön alennus lisää bruttokansantuotetta 0,58 prosenttia ja työllisyyttä 0,25 prosenttia pitkällä aikavälillä riippumatta siitä, rahoitetaanko muutos lisävelanotolla vai julkisia menoja leikkaamalla.

Työn verotusta kevennettiin vuosien 1996 ja 2008 välillä Suomessa tuntuvasti. Samaan aikaan talous ja työllisyys kasvoivat nopeasti. Samalla ajanjaksolla havaitaan kuitenkin myös toinen, negatiivinen trendi: tuloerot kasvoivat selvästi. Väitöstutkimuksessa rakennettiin malli, jossa verotuksen progressio on pyritty kuvaamaan mahdollisimman tarkasti. Tulosten mukaan verokevennykset ovat jossain määrin lisänneet nettotulojen ja varallisuuden keskittymistä. Verokevennykset ovat siis osittain vastuussa tuloerojen kasvusta. Osaksi tulosta voidaan selittää sillä, että nimenomaan kaikkein tuottavimmat yksilöt ovat lisänneet työn tarjontaansa verokevennyksen seurauksena. Kaiken kaikkiaan verokevennykset ovat kasvattaneet työllisyyttä ja tuotantoa jonkin verran, sillä verokevennykset ovat tehneet työn tekemisestä houkuttelevampaa vapaa-aikaan verrattuna.

Väitöstutkimuksessa analysoidaan tuloveron kevennyksen vaikutuksia työllisyyteen koko-naistaloudellisella EMMA-mallilla, joka on kehitetty Palkansaajien tutkimuslaitoksessa. Pitkällä aikavälillä olennaista on vaikutus palkkapaineisiin ja viennin kilpailukykyyn sekä jossain määrin työn tarjontaan. Lyhyellä aikavälillä velkarahoitteen veronkevennyksen positiiviset vaikutukset ovat seurausta yksityisen kulutuksen kasvusta, mutta julkisten menojen supistamisella rahoitettu veronkevennys alentaa työllisyyttä ja tuotantoa. Vaikutuseron taustalla on se, että julkisten menojen vähentäminen vaikuttaa verokevennyksestä nopeammin työllisyyteen ja tuotantoon, kun taas verokevennyksen vaikutus tulee selvemmin esiin pitkällä aikavälillä.

Tutkimuksessa rakennetaan myös malli tarkastelemaan sitä, mitä tapahtuisi, jos progressiivinen palkkavero korvattaisiin tasavero-

tuksella tai kokonaan kulutusveroilla. Tasaverotus lisäisi talouden tehokkuutta pääoman kasautumisen kautta mutta johtaisi hieman epätasaisempaan tulonjakoon. Palkkaveron korvaaminen kulutusveroilla kasvattaisi talouden pääomakantaa selvästi ja lisäisi merkittävästi varallisuuden keskittymistä, mutta työllisyys ja palkkatulojen jakauma eivät juuri muuttuisi. Mallissa verotus vaikuttaa lähinnä työn tarjontaan. Toisaalta se vaikuttaa myös säästämiseen ja näin ollen pääoman kasautumiseen. Koska sekä kulutuksen että palkkojen verottaminen vähentää työn tarjontaa, kulutus- ja palkkaveron vaikutuserot ovat seurausta talouden toimijoiden erilaisuudesta niin tuottavuutensa, ansioidensa kuin myös säästämistasteidensa suhteen.

Julkaisu

Markku Lehmus: Essays on the Macroeconomic Effects of Taxation, Palkansaajien tutkimuslaitos, Tutkimuksia 113, Helsinki 2012.

ISBN 978-952-209-107-9

ISSN 1236-7176

Julkaisu on saatavana pdf-muodossa PT:n kotisivulla www.labour.fi

Tilaukset

Irmeli Honka

puh. 09-25357338

e-mail: irmeli.honka@labour.fi

Lisätietoja

Vanhempi tutkija Markku Lehmus,

Palkansaajien tutkimuslaitos

puh. (09) 2535 7334

email: markku.lehmus@labour.fi